

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-71

30.1.2023

If Skadeforsikring NUF

Ansvar

Akeulykke – ansvar for idrettslag – vedlikehold utført i strid med driftsavtale?

Klager ble skadet i en akeulykke i 2013. Klager deltok på en skidag i ungdomskolens regi, og akingen fant sted i en kommunal akebakke. Sikrede, et idrettslag, hadde inngått driftsavtalen med kommunen om blant annet preparering av akebakken. Ulykken skjedde ved at klager akte inn i en stokk som lå i akebakken, hvilket førte til at klager fikk stokken ca. 30 cm inn i kroppen. Skaden ble meldt under sikredes ansvarsforsikring. Sikrede erkjente ikke ansvar, men som forslag til en minnelig løsning ble det tilbudt en erstatning på kr 600 000, fordelt på sikredes ansvarsforsikring, kommunens ansvarsforsikring og kommunen. Klager fremmet krav om gjenopptak i 2020, samt krav om forhøyet ménerstatning i 2022. Selskapet avviste at det forelå grunnlag for gjenopptak. Klager mente at vilkårene for gjenopptak etter skl. § 3-8, og eventuelt avtaleloven § 36, var oppfylt blant annet som følge av en forverring i klagers helse. Videre anførte klager at sikrede ikke hadde oppfylt driftsavtalen ved unnlate å sørge for at akebakken var fri for hindringer. Selskapet avviste at sikrede hadde en slik plikt etter driftsavtalen, og anførte at sikredes ansvar etter avtalen kun var å preparere bakken. Ulykken hadde dessuten funnet sted i en del av bakken hvor prepareringsmaskinen ikke kom til. Nemnda kom til at selskapet ikke var ansvarlig under sikredes ansvarsforsikring, og viste blant annet til at det ikke var dokumentert at sikredes vedlikehold var utført i strid med driftsavtalen.

Saksfremstilling

Saken gjelder erstatningskrav mot idrettslagets ansvarsforsikring for personskaade etter akeulykke.

Klager ble skadet i en akeulykke i februar 2013. Klager deltok på skidag i ungdomsskolens regi på ulykkestidspunktet og var på dette tidspunkt 15 år gammel. I notat fra ungdomsskolen ble det blant annet gitt følgende opplysninger om hendelsesforløpet:

Ulykken inntraff mellom kl.12.30 og kl.12.35, da (klager) akte sammen med en annen elev. Dette skjedde øverst i bakken der bakken er på sitt bratteste. Hun skled rett på en stokk/grein som stod opp av bakken. Den kunne være vanskelig å se, da det var mye snø i området.
Hun fikk tredd stokken/greinen gjennom kroppen. Stokken/greinen var lang, mulig 30-40cm av den gikk inn i kroppen. Stokken/greinen var ca 5cm i diameter.
Den var i kroppen kun noen få sekunder og læreren var ved eleven ca 30 sekunder etter hendelsen.
Ambulansen ble ringt etter kl. 12.38.

Sikrede hadde inngått driftsavtale med kommunen som blant annet gjaldt preparering av akebakken. Klager meldte 12.6.14 skaden til sikrede og under sikredes ansvarsforsikring. Selskapet avviste 3.10.14 at det forelå ansvarsgrunnlag for sikrede.

Etter korrespondanse med selskapet og kommunens ansvarsforsikring, Protector Forsikring, ble det fremsatt følgende tilbud til klager 17.6.15:

For å finne en minnelig løsning på saken kan vi være villig til å øke tidligere tilbud til kroner 600 000,- hvorav det spesifiseres at kroner 100 000,- dekker utgifter / tap for foreldrene og kroner 500 000,- er kompensasjon til (klager). Eventuelt kan en annen fordeling benyttes dersom dette er ønskelig fra din klients side.

Av beløpet betaler If betaler kroner 130 000,-, Protector betaler kroner 270 000,- og kommunen betaler egenandel på kroner 200 000,-.

Det presises at tilbudet på ingen måte innebærer noe aksept fra verken (X) kommune, Protector Forsikring eller IF, for verken at det foreligger grunnlag for erstatningsansvar eller berettigelsen av anførte økonomiske krav. Tilbudet er utelukkende gitt for at partene nå skal finne en endelig løsning på saken, og vi håper saken kan avsluttes med dette.

Det gjøres for ordens skyld oppmerksom på at tilbudet ikke kan påregnes forhøyet eller gjentatt, og at tilbudet ikke senere kan fremlegges eller påberopes ved et eventuell rettslig tvist.

Da vi er nærmer feieren står tilbudet ved lag til 15. august.

Klager stilte 13.8.15 spørsmål til idrettslaget som ble besvart 4.9.15:

- Hva ble gjort i forkant av vintersesonger 2012/2013

På den årlige høstdugnaden pleier vi å rydde med bensindrevne ryddesager/kantklippere og vegetasjon blir båret bort. Vi kan ikke erindre at noe var annerledes dette året.

- Når ble arbeidet utført, hvor mange dager?

Arbeidet med å rydde i skileiken ble utført på dugnad søndag 14. oktober.

- Hvem utførte arbeidet for (Y) Idrettslag?

Arbeidet ble utført på dugnad av medlemmer/foresatte i (S.S). Vi har ingen lister å forholde oss til på dugnader over hvem som deltar og hvem som utfører hvilke oppgaver. Formodentlig har flere vært innom arbeidet i skileiken på dugnadene hvert år. Ofte er oppgavefordelingen på dugnadene "flytende", dvs. at folk flytter mellom de ulike dugnadsjobbene etter behov og av eget tiltak. Det har gjerne vært slik at man har hatt litt flytende overganger mellom ryddejobbene, slik at folk har vært litt til og fra i skileiken, løypa og annet etter hvert som ulike oppgaver blir løst.

I ettertid er det vanskelig å holde de ulike dugnadene fra hverandre, og det blir derfor vanskelig å si noe om hvem som var på dugnaden og ryddet i skileiken, og hvem som gjorde andre ting.

- Hvilket utstyr ble benyttet for arbeidet før vintersesonger 2012/2013?

Vi benytter bensindrevne ryddesager/kantklippere med sagblad som kan kutte mindre stammer til arbeidet. Dette mener vi også ble gjort i 2012-2013.

Klager aksepterte det fremsatte tilbudet 12.11.15.

Klager fremmet krav om gjenopptak 21.8.20. Klager fremsatte deretter krav om forhøyet menerstatning 8.4.22. Selskapet avviste at det forelå grunnlag for gjenopptak 5.5.22.

Klager krever gjenopptakelse av erstatningsoppgjøret.

Vilkårene for gjenopptak er oppfylt både etter skl. § 3-8 og etter avtl. § 36.

Sikrede har opptrådt erstatningsbetingende uaktsomt ved å ikke oppfylle driftsavtalen. Sikrede hadde ifølge driftsavtalen forpliktet seg til å preparere anlegget for "skileik", samt forpliktet seg til å rydde lysløypen for uønsket vegetasjon og greiner, samt fjerne avfall mot vederlag.

Det å etterlate en skråkappet stokk i bratthenget var klart i strid med driftsavtalen og uaktsomt. Stokken representerte et stort skadepotensial i akebakken og kan ikke anses som en naturlig hindring.

Klagers far har tatt bilder av akebakken, som viser at det lå flere avkappede stokker og ukløyvde vedkubber i bakken som utgjør risiko for nye skader, og viser at driftsavtalen ikke ble fulgt opp.

Ettersom det ikke var mulig å kjøre prepareringsmaskin i hele anlegget, blant annet der hvor ulykken skjedde, må det stilles ekstra krav til rydding av bakken i dette området.

Selskapet avviser at vilkårene for gjenopptak er oppfylt, verken etter skl. § 3-8 eller avtl. § 36.

Sikrede har uansett ikke opptrådt erstatningsbetingende uaktsomt. Det var ikke påkrevd i driftsavtalen at sikrede skulle inspisere akebakken utover det som ble gjort ved preparering etter snøfall eller ved bruk av anlegget til treninger. Akebakken var åpen for allmennheten, og "hvem som helst" kunne derfor bringe greiner o.l. inn i anlegget uten at idrettslaget oppdaget dette. Greiner vil lett kunne dekkes av snø og derfor være vanskelig å oppdage.

Det kan ikke stilles tilsvarende aktsomhetskrav som til et kommersielt alpinanlegg.

Bildene som er tatt av klagers far antas å være tatt på høsten og bekrefter ikke at bakken ikke ble ryddet før vintersesongen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig under sikredes ansvarsforsikring.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Sekretariatet antar det vil være en grunnleggende forutsetning for gjenåpning at det foreligger et rettslig erstatningsansvar for sikrede i utgangspunktet. Foreligger ikke dette, vil forliket inngått i 2015 neppe være "urimelig", jf. avtl. § 36. Videre vil det vanskelig kunne konstateres at en eventuell forverring i klagers helsetilstand vil "rokke ved det som ble lagt til grunn for oppgjøret", og det vil heller ikke foreligge "klar sannsynlighetsovervekt for at dette vil gi rett til vesentlig høyere erstatning", jf. skl. § 3-8.

For at sikrede skal kunne bli erstatningsansvarlig forutsetter dette at det foreligger et ansvarsgrunnlag, et økonomisk tap, og en adekvat årsakssammenheng mellom den ansvarsbetingende handling og det aktuelle tapet. Slik saken fremstår er det først om fremst vilkåret om ansvarsgrunnlag som er aktuelt å vurdere.

Sekretariatet legger innledningsvis til grunn at partene er enig i at sikrede hadde inngått driftsavtale med (X) Kommune som blant annet gjelder:

Preparering av anlegg for skileik, snøbrett, hopp, skiskyting.

...

Sommervedlikehold:

...

Rydde lysløypa for uønsket vegetasjon og greiner, samt fjerne avfall. Etter behov.

...

Spørsmålet blir derfor om sikrede har opptrådt erstatningsbetingende uaktsomt i forbindelse med vedlikeholdet og driften av "(akebakken)".

Sekretariatet antar vurderingen naturlig må å ta utgangspunkt i den driftsavtalen sikrede har inngått med kommunen, og hvorvidt det foreligger brudd på denne.

I driftsavtalens pkt. 1.1 fremgår det at "*Avtalen gjelder løypekjøring og enkelt vedlikehold av definerte lys-/skiløyper og øvrige skianlegg*". I pkt. 1.5 defineres blant annet "*(akebakke)*" å være en del av det øvrige skianlegget. I pkt. 2.1 fremgår det at sikredes forpliktelser av vintervedlikehold er "*Preparering av anlegg for (akebakke)...*".

Sekretariatet kan ikke se at sikrede er ansvarlig for sommervedlikehold av "(akebakken)" etter driftsavtalen. Driftsavtalen synes først og fremst å stille krav om sommervedlikehold av "*lyseløypetrassen*". Ut ifra sikredes forklaring sendt av selskapet 4.9.15, forstår sekretariatet det slik at sikrede likevel har avholdt dugnad 14.10.12 hvor det ble ryddet i "(akebakken)", og at dette er en årlig dugnad.

Sekretariatet forstår det slik at det ikke ble nedtegnet noen form for logging av arbeidet som ble utført på dugnaden, og at det ikke ble ført oversikt over hvilke personer som utførte hvilke oppgaver. Det er derfor uklart for sekretariatet nøyaktig hvordan forholdene var i skileiken etter gjennomføringen av dugnaden, og

frem mot sesongstart. Herunder er det uklart for sekretariatet hvorvidt den skadevoldende stokken var synlig på tidspunktet for dugnaden, eller om stokken har blitt bragt inn i bakken i løpet av vintersesongen.

Ulykken skjedde i midten av februar. Det er ikke fremlagt dokumentasjon av værdata i tiden før ulykken eller gitt noen nærmere beskrivelse av hvor mange som i gjennomsnitt benytter akebakken. Sekretariatet legger imidlertid til grunn at det har vært akevirkksomhet i bakken i minst noe tid før ulykken skjedde. Dette kan tale for at stokken har blitt bragt inn i akebakken underveis i sesongen, eller at stokken ikke har fremstått som en åpenbar risiko.

Driftsavtalen hadde vært løpende i overkant av ett år da ulykken inntraff. Sekretariatet har forstått det slik at driftsavtalen i praksis var en videreføring av driftsoppgaver idrettslaget også utførte før avtalen ble inngått. Det er uklart for sekretariatet akkurat hvor lenge idrettslaget har utført disse oppgavene for kommunen. Sekretariatet kan ikke se at det er dokumentert at det i perioden hvor idrettslaget har vært ansvarlig har vært forårsaket andre skader i akebakken som følge av manglende preparering eller vedlikehold, eller at idrettslaget på annen måte ikke skjøtet sine oppgaver forsvarlig. Det er ingen holdepunkter for at sikrede skal ha fått tilbakemeldinger på at driftsavtalen ikke ble tilstrekkelig fulgt opp, eller at sikrede hadde blitt varslet om den aktuelle stokken.

Sikrede plikter etter driftsavtalen å preparere akebakken, og vi antar at det vil være naturlig at dette medfører at sikrede rydder den delen av akebakken som prepareres slik at prepareringen kan gjennomføres. Vi har imidlertid forstått det slik at ulykken skjedde i en del av bakken hvor prepareringsmaskinen ikke kom til. Sikrede har i 2014 forklart at *"Ettersom de som aker i denne delen av bakken "pakker" snøen blir det etter hvert stadig enklere å ake i akkurat dette området. Det er også slik at enkelte deler av anlegget krever mer snø og stein og andre ujevnheter dekkes til, slik at det blir mulig og trygt å bruke anlegget"*. Etter sekretariatets oppfatning kan det ut ifra driftsavtalen neppe utledes en plikt for sikrede til å rydde den delen av bakken som ikke prepareres.

Det er fremlagt flere udaterte bilder av akebakken tatt etter ulykken av klagers far. Bildene viser flere løse stokker/grener som sekretariatet forstår ligger på siden av aketraséen og i bunnen av akebakken. Bildene viser også blant annet en avkappet stokk og en stein midt i bakken. Hensett at bildene er udatert er det uklart for sekretariatet hvorvidt bildene er tatt før eller etter den årlige dugnaden. Etter sekretariatets oppfatning sier heller ikke bildene noe om hvordan akebakken fremstod på skadedagen, og vi antar at bildene derfor har en begrenset bevisvekt.

Sekretariatet kan uansett ikke se at sikrede hadde en plikt etter driftsavtalen, eller på annet grunnlag, å sørge for at "skileiken" til enhver tid var uten uønskede hindringer. Slik saken er opplyst for sekretariatet kan derfor vi ikke se holdepunkter for at sikredes vedlikehold er utført i strid med driftsavtalen, eller at sikrede på annen måte har forvoldt skaden uaktsomt.

Ulykken fikk åpenbart alvorlige og dramatiske konsekvenser for klager. Slik saken er opplyst for sekretariatet kan vi imidlertid ikke se at klager har sannsynliggjort et ansvarsgrunnlag. Vi finner det derfor ikke nødvendig å foreta noen nærmere vurdering av om vilkårene for gjenåpning er oppfylt.

Klagen kan etter dette ikke føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).